

Όνομα: Ιωνάς, μοναχός

Έτος γέννησης: 1737

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1825

Σπουδές / Δραστηριότητες: Τα πρώτα γράμματα τα διδάχτηκε στη Σιάτιστα από το δάσκαλο Μιχαήλ Παπαγεωργίου και στην Κοζάνη από τον Καλλίνικο Μπάρκοση από τα Ιωάννινα.

Δωρεά: Έδωσε όλη του την περιουσία, για να κτίσει στη Γεράνεια, το 1798, την εκκλησία των Παμμεγίστων Ταξιαρχών.

Το σπίτι του, που ήταν κάτω από τον Άγιο Ταξιάρχη, εκεί που σήμερα είναι σπίτι και οικόπεδο του Γούλια Γκουτζιαμάνη (Ταπνού), χρησιμοποιήθηκε ως διδακτήριο για την Ελληνική Σχολή και μετά για το Παρθεναγωγείο.

Το αρχοντικό αυτό σπίτι οι παλιοί Σιατιστινοί το λέγανε «**Το Σχολείο του Ιωνά**».

Το σπίτι του, την υπόλοιπη περιουσία του και τη βιβλιοθήκη του τα άφησε με διαθήκη στην Κοινότητα Γεράνειας.

Πηγές :

- Αναστασίου Ν. Δάρδα, **Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΤΗΤΟΡΑΣ ΑΥΤΟΥ ΙΩΝΑΣ ΜΟΝΑΧΟΣ**, Θεσσαλονίκη 1982.
- Οικον. Νικολάου Δάρδα , **Ιεροί ναοί και παρεκκλήσια της Σιατίστης**, Αθήνα 1964.
- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, **Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ**. Θεσσαλονίκη 1972, σελ. Γ104 Μπόντα Γεωργίου, «Ιωνάς Μοναχός».
- Δημοσίευμα με τίτλο **ΙΩΝΑΣ ΜΟΝΑΧΟΣ, ΚΤΗΤΩΡ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ** στο φύλλο 18 της εφημερίδας του Τραμπαντζείου Γυμνασίου ΜΑΡΚΙΑΔΑΙ.

Επώνυμο: Μανούσης

Όνομα: Θεόδωρος

Έτος γέννησης: 1793

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1858

Σπουδές / Δραστηριότητες: Τα γράμματα της Στοιχειώδους και Μέσης Εκπαίδευσης τα διδάχτηκε στις Ελληνικές σχολές Τεργέστης και Βιέννης. Σπούδασε Φιλολογία και Φιλοσοφία σε γερμανικά Πανεπιστήμια. Υπήρξε ο πρώτος καθηγητής Πολιτειολογίας και έπειτα (1840) της Γενικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Δωρεά: Κληροδότησε στη Σιάτιστα τη βιβλιοθήκη του, η οποία και έγινε ο πυρήνας της σημερινής Μανούσειας Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σιάτιστας. Με τα χρήματα που κληροδότησε δημιουργήθηκε το Μανούσειο Κληροδότημα, σκοπός του οποίου είναι, όπως αναγράφεται στο με αριθμό 970 Β. Διάταγμα του 1966 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 265 τ.Α 2/12/1966, «... η συμφώνως τη διαθήκη και υπό τους εν αυτή όρους, παροχή υποτροφιών εις παίδας Έλληνας, προτιμωμένων των καταγομένων εκ της πόλεως Σιατίστης, πατρίδος του διαθέτου, προς σπουδήν εις Ανωτάτας Σχολάς του Κράτους, ως επίσης και η αποστολή πτυχιούχων των Ανωτάτων Σχολών προς επιμόρφωσιν εις την αλλοδαπήν.»

Απόσπασμα από την ιδιόχειρη διαθήκη του, της 29 Σεπτεμβρίου 1858:

.....

Καθίστημι γενικόν κληρονόμον το εν Αθήναις (Εθνικόν) Πανεπιστήμιον και διορίζω εκ της κατά την τελευταίην μου υπαρχούσης περιουσίας να δοθώσι τα εξής κληροδοτήματα:

.....

2. Διορίζω να πεμφθώσι εις την εν Σιατίστη Σχολήν ανεξόδως και τα υπάρχοντά μου βιβλία, εξαιρουμένων μόνο όσα τυχόν ελλείπουσιν εις την Βιβλιοθήκην του Πανεπιστημίου, τα οποία διορίζω να παραλάβη ο Έφορος της Βιβλιοθήκης και καταθέση εν αυτή ως εμόν δώρημα.

.....

10.Ορίζω δηλ. να χορηγείται εις δύο παίδας εκ της μη ελευθέρας Ελλάδος, εξ ων ο εις, ει δυνατόν, εκ της Πατρίδος μου Σιατίστης, εις ένα έκαστον ανά δραχμάς ενενήκοντα κατά μήνα, ίνα σπουδάσωσι εν Αθήναις, ερχόμενοι από του Γυμνασίου και χρείας καλούσης εκ του Ελληνικού Σχολείου και περατώσωσι τας σπουδάς των εν τω Πανεπιστημίω, διαμένοντες εν αυτώ την ωρισμένην τετραετίαν και οφείλοντες να διάγουσι βίον σεμνόν και χρηστοήθη και εν περιπτώσει

κακής διαγωγής αποβαλλόμενοι και αντικαθιστάμενοι δι' άλλων · δεν υποχρεούνται να σπουδάσωσι ωρισμένην τινά επιστήμην. Προτιμητέοι είνε οι υποσχόμενοι να σπουδάσωσι την Φιλολογίαν και την Θεολογίαν. Η εκλογή των νέων θέλει γίνεσθαι παρά των Κοινοτήτων· Επειδή το εκ της οικίας και των τόκων των χρημάτων εισόδημα μετά την πληρωμήν των δύο συντάξεων θέλει αφήνει περίσσευμα, τούτο απομενόμενον ορίζω να χρησιμεύση εις σύνταξιν ενός εκ των δύο σπουδαστών του ικανότερου, ίνα αποσταλή ούτος εις Γερμανίαν εις τελειοποίησιν των σπουδών του, αλλ' αφού πρότερον εν Αθήναις υποστή τας διδακτορικάς εξετάσεις και λάβη το δίπλωμα του διδάκτορος. Η εν Γερμανία σύνταξις του ορίζεται εις δραχμάς 200 κατά μήνα και εις τα έξοδα της οδοιπορίας. Εάν το περίσσευμα είναι τηλικούτον, ώστε να επαρκή δι' αμφοτέρους, τότε ορίζω να αποσταλώσιν αμφοτέροι· η δε διαμονή αυτών εν τη αλλοδαπή θέλει διαρκεί τρία έτη.

Πηγές :

- Ν. Δελιαλή, Αναμνηστική εικονογραφημένη έκδοση ΠΑΥΛΟΥ ΧΑΡΙΣΗ ΜΕΤΑ ΙΣΤΟΡ. ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΥΣΤΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, Κοζάνη 1935.
- Γεωργίου Λαΐου, Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΜΑΝΟΥΣΗ, Θεσσαλονίκη 1982.
- Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό, Εκδοτικής Αθηνών, τόμος 5^{ος} .

Επώνυμο: Τραμπαντζής

Όνομα: Ιωάννης

Έτος γέννησης: 1813

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1890

Σπουδές /Δραστηριότητες: Σε ηλικία 7 ή κατ' άλλους 15 ετών μετανάστευσε στη Ρουμανία, όπου απέκτησε τεράστια περιουσία. Μετά το 1878 παίρνοντας μαζί του την τεράστια περιουσία του - 1,5 εκατομμύριο χρυσές δραχμές- επέστρεψε στην Ελλάδα. Σε ηλικία 74 ετών απέκτησε την ελληνική υπηκοότητα και εγγράφηκε στα Δημοτολόγια του Δήμου Κερκυραίων.

Δωρεά: Διέθεσε 2000 χρυσά εικοσόφραγκα για την ανέγερση Γυμνασίου στη Σιάτιστα και για τη συντήρηση και λειτουργία του το προικοδότησε με 600 ομολογίες του εθνικού δανείου των 120.000.000 φράγκων.

Απόσπασμα από το Πατριαρχικό και Συνοδικό Σιγιλιώδες Γράμμα για την ίδρυση του Τραμπαντζείου Γυμνασίου:

.....

Άρθρον Α' Δωρούμαι τη Ελληνική Ορθοδόξω Κοινότητι της πατρίδος μου Σιατίστης το εμή δαπάνη ανοικοδομηθέν, δυνάμει υψηλού αυτοκρατορικού Φερμανίου εν τη πόλει ταύτη τω 1889^ο σωτηρίω έτει φερώνυμον Γυμνάσιον, επί τω σκοπώ του να υπάρχη και λειτουργή ως τοιούτον εις το διηνεκές, παρέχων δωρεάν την διδασκαλίαν τη φοιτώση εν αυτώ ομογενεί νεότητι των αρρένων της τε πόλεως ταύτης και των πέριξ, επί τη βάσει συνταχθησομένου προγράμματος συμφώνου, ως οίον τε τω της εν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής.

Άρθρον Β. Κατατίθενται παρ' εμού του ιδρυτού εν τη Εθνική της Ελλάδος Τραπέζη το κεφάλαιον (600) εξακοσίων ομολογιών του Εθνικού Δανείου των 120.000.000 φράγκων αναποσπάστως επ' ονόματι του ιδρύματος ως προιξ αυτού, όπως οι τόκοι των κεφαλαίων τούτων χρησιμεύσωσιν αποκλειστικώς προς συντήρησιν και τελεσφόρον λειτουργίαν του Εκπαιδευτηρίου, όπερ έσται Γυμνάσιον πλήρες.

.....

Πηγές :

- Α. Δάρδα, **ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΜΠΑΝΤΖΕΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**, Θεσσαλονίκη 1997.
- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, **Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ**, Θεσσαλονίκη 1972.
- Δημητρίου Χατζή, **Ιωάννης Μ. Τραμπαντζής (1813-1890)**, Αθήνα 1970.

Επώνυμο: Ιωαννίδης

Όνομα: Δημήτριος

Έτος γέννησης: 1841

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1906

Σπουδές/Δραστηριότητες: Δάσκαλος στην Ελληνική παροικία των Βελεσσών στη Σερβία, μετά ασχολήθηκε με την παραγωγή και το εμπόριο μάλλινων υφασμάτων. Με το κληροδότημά του μεταξύ άλλων, σύμφωνα και με υπουργική απόφαση του 1971, ενισχύονται άπορα άτομα, φοιτητές, σπουδαστές παντός τύπου σχολών, που κατάγονται από τη Σιάτιστα, προικοδοτείται κάθε χρόνο ένα κορίτσι, εκτελούνται έργα κοινής ωφελείας στη Σιάτιστα...

Απόσπασμα από μυστική ιδιόγραφη διαθήκη Δημητρίου Ιωαννίδου, που συντάχθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1903.

.....

Προς τούτοις διατάσσω και παρακαλώ ίνα οι εκτελεσταί της παρούσης μου μυστικής διαθήκης μου οικοδομήσωσι εις Θεσσαλονίκην εν τόπω καταλλήλω ορισθησομένω υπό της Αυτού Παναγιότητος του Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης και της αντιπροσωπείας της Κοινότητος την **Κεντρικήν Ελληνικήν Αστικήν Σχολήν των αρρένων** Επίσης οι εκτελεσταί της διαθήκης μου ταύτης τη συνεννοήσει της Εφορίας του ενταύθα «Θεαγενείου Νοσοκομείου» θα οικοδομήσωσι εν τω περιβόλω του Νοσοκομείου **τμήμα ιδιαίτερον κατάλληλον φέρον την επιγραφήν «Δ. Ιωαννίδης Σιατιστεύς»**

.....

Προς τούτοις οι εκτελεσταί της παρούσης μυστικής διαθήκης μου θα οικοδομήσωσι εις την εν Σιατίστη ευρισκομένην πατρικήν μου οικίαν την εις εμέ ανήκουσαν εν νηπιαγωγείον μισθοδοτώσι κατ' έτος μίαν διδασκάλισσαν νηπιαγωγόν συνάμα εις μέρος κατάλληλον του οικοπέδου της οικίας αυτής θα οικοδομήσωσι **φαρμακείον** προορισμένον προς παροχήν φαρμάκων τοις αποδεδειγμένοις απόροις συμπατριώταις μου και διευθυνόμενον παρ' ενός ιατρού υποχρεωμένου να επισκέπτεται τακτικώς τους απόρους δωρεάν

Συνάμα οι ειρημένοι εκτελεσταί παρακαλούνται να δίδωσι κατ' έτος (25) είκοσι πέντε λίρας Οθωμανικάς προς αγοράν και διανομήν αλεύρων τοις απόροις συμπατριώταις μου κατά τα Χριστούγεννα και Πάσχα Οι εν λόγω εκτελεσταί της μυστικής μου ταύτης διαθήκης θα διαθέτωσιν επίσης λίρας Οθωμανικάς (50) πενήκοντα προς υπανδρείαν ομολογουμένως πτωχών απόρων και τιμίων κορασίων εκ τε της πατρίδος μου Σιατίστης, εκ Βιτωλίων και της Θεσσαλονίκης, ήτοι

εκ περιτροπής κατ' έτος εκ των ειρημένων Κοινοτήτων θα υπανδρεύηται ανά μία πτωχή και τιμία κόρη.

Την υπολειπομένην περιουσίαν μου μετά την εκκαθάρισιν αυτής διαθέτω προς ίδρυσιν και λειτουργίαν εις αιώνα τον άπαντα εν τη πατρίδι μου Σιατίστη (Χώραν) Επαγγελματικής Σχολής εις ην να προσέρχωνται παίδες μαθηταί εκ τε της Χώρας, της Γερανείας και των πέριξ Ελληνικών χωρίων της Επαρχίας

Πηγές :

- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ, Θεσσαλονίκη 1972.
- Λεωνίδα Μ. Κούγια, Ο ευεργέτης Δημήτριος Ιωαννίδης, «Σιατιστεύς» και το Ίδρυμά του, Θεσσαλονίκη 1984. Έκδοση του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης.

Επώνυμο: Κουκουλίδης
Όνομα: Μιχαήλ
Έτος γέννησης: 1872
Τόπος γέννησης: Σιάτιστα
Έτος θανάτου: 1954

Επώνυμο: Κουκουλίδου
Όνομα: Αλεξάνδρα
Όνομα πατρός: Κων/νος
Πάντος, Σιατιστινός έμπορος
Έτος θανάτου: 1969

Σπουδές /Δραστηριότητες: Το 1884 σε ηλικία 13 ετών φεύγει από τη Σιάτιστα και εγκαθίσταται στο Ποζάρεβατς της Σερβίας κοντά στο μεγάλο του αδελφό Γιάννη. Η εμπορική του δραστηριότητα μεταφέρθηκε αργότερα στο Βελιγράδι, όπου ίδρυσε μεγάλο κατάστημα νεωτερισμών και απέκτησε μεγάλη περιουσία.

Το 1911 παντρεύεται τη Σιατιστινή Αλεξάνδρα Κ. Πάντου. Το 1927 το ζευγάρι εγκαθίσταται μόνιμα στη Θεσσαλονίκη.

Δωρεά:

Μεταξύ των άλλων...Στέλνει στο Γυμνάσιο και τα Δημοτικά Σχολεία της Σιάτιστας εποπτικά όργανα και γραφική ύλη, στέλνει από ένα σακί αλεύρι κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα στους απόρους κατοίκους της Σιάτιστας, ανεγείρει το Ηρώον των πεσόντων, αναλαμβάνει την αποπεράτωση του ναού του Αγίου Νικολάου Γεράνειας, συμβάλλει στην ανέγερση του Μητροπολιτικού Μεγάρου και στο έργο της ύδρευσης Σιάτιστας.

Με χρήματα του κληροδοτήματος Μιχαήλ και Αλεξάνδρας Κουκουλίδου κτίστηκε το Πνευματικό Κέντρο Σιάτιστας.

Αποσπάσματα από τις διαθήκες :

«...Η διακαής επιθυμία μου είναι να φανώ χρήσιμος εις την γενέτειράν μου, την οποία τόσο ηγάπησα...» Απόσπασμα από τη διαθήκη του Μιχαήλ Κουκουλίδη.

«...Η διακαής επιθυμία μου είναι, όπως και του πολυκλαύστου συζύγου μου, να φανώ χρήσιμος εις την πόλιν της Σιάτιστας, την οποίαν τόσο ο σύζυγός μου όσο και εγώ αγαπήσαμε...» Απόσπασμα από τη διαθήκη της Αλεξάνδρας Κουκουλίδη.

Πηγή

- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ. Θεσσαλονίκη 1972.
- Γεωργίου Μπόντα: Ευεργέτες και δωρητές της Σιατίστης. Θεσσαλονίκη 1983.

Επώνυμο: Τσιστόπουλος
Όνομα: Δημήτριος
Έτος γέννησης: 1862
Τόπος γέννησης: Σιάτιστα
Έτος θανάτου: 1936

Επώνυμο: Τσιστοπούλου
Όνομα: Θεολογία,
αδελφή του ευεργέτη Μιχαήλ
Κουκουλίδη
Έτος θανάτου: 1958

Δωρεά: Το 1911 κτίζεται με χρήματα της οικογένειας Τσιστοπούλου το Παρθεναγωγείο Γεράνειας. Το ΙΔΡΥΜΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΣΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ το γένος ΚΟΥΚΟΥΛΙΔΟΥ ανήγειρε το ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΝ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ. Κάθε χρόνο η Επιτροπή του Ιδρύματος διαθέτει σεβαστό ποσό για τη βράβευση αριστούχων μαθητών των Σχολείων της Σιάτιστας.

Απόσπασμα από τη διαθήκη της Θεολογίας Τσιστοπούλου :
«..... αποφασίζω δια της παρούσης μου την σύστασιν εν τη γενετείρα ημών πόλει Σιατίστης Ιδρύματος φέροντος επωνυμίαν ΙΔΡΥΜΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΣΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ το γένος ΚΟΥΚΟΥΛΙΔΟΥ. Το Ίδρυμα τούτο εγκαθιστώ κληρονόμον μου.....Σκοπός του ανωτέρω Ιδρύματος θα είναι πρώτον η ανέγερσις εν Σιατίστη μιας ευπρεπούς οικοδομής, ήτις θα χρησιμοποιηθή δια την εν αυτή στέγασιν διαφόρων Δημοσίων Υπηρεσιών, ως και των Υπηρεσιών του Δήμου Σιατίστης, και ήτις θα επονομασθή ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΝ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.....Αι Δημόσiai και Δημοτικάι αύται Υπηρεσίαι θα καταβάλλωσιν εις το Ίδρυμα τα εκάστοτε εύλογα μισθώματα.....ορίζω ίνα οι πόροι εκ του Διοικητηρίου διατίθενται δια την ενίσχυσιν εκείνων εκ των μαθητών Σιατίστης και περιφερείας , οίτινες ήθελον αριστεύσει.....»

Πηγή

- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ, Θεσσαλονίκη 1972.
- Δημοτολόγια Δήμου Σιατίστης.

Επώνυμο: Τζώνος
Όνομα: Γεώργιος
Έτος γέννησης: 1899
Τόπος γέννησης: Σιάτιστα
Έτος θανάτου: 1962

Επώνυμο: Τζώνου
Όνομα: Θεολογία
Όνομα πατρός: Τιάμκαρης
Αντρέας
Έτος θανάτου: 1987

Σπουδές /Δραστηριότητες: Αποφοίτησε από το Τραμπάντζειο Γυμνάσιο και μετανάστευσε στην Αμερική, όπου με τον αδελφό του Πέτρο ασχολήθηκε με το εμπόριο. Το 1932 επιστρέφει στην Ελλάδα και εγκαθίσταται στη Θεσσαλονίκη. Το 1935 παντρεύτηκε με τη Θεολογία Αντρέα Τιάμκαρη. Το 1938 το ζευγάρι πηγαίνει στην Αθήνα και ο Γεώργιος Τζώνος διευθύνει, μέχρι το θάνατό του, το Ξενοδοχείο ΑΘΗΝΑΙ.

Δωρεά: Το Ίδρυμα ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΖΩΝΟΥ δίνει υποτροφίες σε άπορους και ορφανούς μαθητές από τη Σιάτιστα, αποφοίτους των Λυκείων της Σιάτιστας.

Απόσπασμα από την ιδιόχειρη διαθήκη της Θεολογίας Τζώνου :

«...Το εισόδημα του ακινήτου θα διατίθεται ως κληροδότημα ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΖΩΝΟΥ.....

..... (το κληροδότημα να διατίθεται) εις άπορα ορφανά ελληνόπουλα και εκ Σιατίστης καταγόμενα, μαθητάς του Γυμνασίου Σιατίστης και άξια δια την συνέχισιν ή αποπεράτωσιν των σπουδών των....

.....το μερίδιόν μου οικοπέδου....από κληρονομία συζύγου μου Γεωργίου Παναγιώτου Τζώνου κείμενον εις Σιάτισταν Νομού Κοζάνης αφήνω μετά τον θάνατόν μου εις το Γηροκομείον Σιατίστης άνω Χώρας...».

Πηγές:

- Προσωπικό αρχείο Γ. Μπόντα.
- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ, Θεσσαλονίκη 1972.

Επώνυμο: Γκαγκαράτσα

Όνομα: Ελένη

Έτος γέννησης: 1895

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1964

Σπουδές /Δραστηριότητες:

Μετά την απελευθέρωση της Σιάτιστας το 1912 έφυγε για την Αμερική, όπου εργάστηκε στον κλάδο της γουνοποιίας και απέκτησε μεγάλη περιουσία.

Δωρεές: Μεταξύ των άλλων το 1919 έστειλε 2500 δολάρια για την ανέγερση της εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου Σιάτιστας, προσέφερε κατά καιρούς πολυτελείς ιερατικές στολές, ιερές εικόνες και διάφορα εκκλησιαστικά είδη στις εκκλησίες της Σιάτιστας, χρηματικά ποσά και είδη στα σχολεία της Σιάτιστας. Το 1940 με διαθήκη της αφήνει όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία της στα Δημοτικά Σχολεία της Σιάτιστας.

Απόσπασμα από τη διαθήκη της:

«...ορίζω προσέτι ότι τα ανωτέρω ακίνητα θα είναι αναπαλλοτρίωτα,να εισπράττωσι (τα Δημοτικά Σχολεία) τα εισοδήματά των προς θεραπείαν των αναγκών των....».

Πηγή :

- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ, Θεσσαλονίκη 1972.

Επώνυμο: Τσίπος

Όνομα: Αναστάσιος

Έτος γέννησης: 1900

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1981

Σπουδές /Δραστηριότητες: Φοίτησε μέχρι τη Β΄ τάξη στο Τραμπάντζειο Γυμνάσιο. Μετά την απελευθέρωση, το 1912, διορίστηκε ταχυδρομικός υπάλληλος, αλλά το 1916 αποφάσισε να μεταναστεύσει στην Αμερική. Εκεί φοιτά σε νυχτερινές σχολές του Cass Technical High School στο Detroit-Michigan και αποκτά τεχνική μόρφωση. Το 1926 προσλαμβάνεται ως πωλητής στην εταιρεία General Motor Corporation. Συνεχίζει να μορφώνεται και γίνεται ανώτερο διευθυντικό στέλεχος της εταιρείας. Το 1962 μετά από υπηρεσία 36 χρόνων στην εταιρεία, σε παραρτήματά της σε όλες τις ηπείρους, παραιτείται και επιστρέφει στην Ελλάδα.

Δωρεές:

Μεταξύ άλλων....Το 1962 πρόσφερε 40.000 δολάρια, με τα οποία ανεγέρθηκε στη Σιάτιστα η Δημόσια Τεχνική Σχολή, η οποία σήμερα λειτουργεί ως Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΙΠΟΣ. Κατά καιρούς διαθέτει και άλλα μικρότερα ποσά για τις ανάγκες της πόλης.

Το 1967 διέθεσε 25.000 δολάρια για την ανέγερση του ξενοδοχείου ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ και 600.000 δραχμές για την επίπλωση και τον εξοπλισμό του.

Διέθεσε 2.000.000 δραχμές για την ανέγερση της δεύτερης πτέρυγας του Οικοτροφείου του Γυμνασίου.

Απόσπασμα από την ιδιόχειρη διαθήκη του , της 3/9/1978:

«.... Έλαβον την πρόνοιαν δια την σύστασιν καταπιστεύματος κατά τους αμερικανικούς νόμους δια συμβάσεώς μου εν ζωή με τον οικονομικόν οργανισμόν της Βοστώνης υπό τον τίτλον FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON OLD COLONY TRUST DIVISION, εις τον οποίον οργανισμόν ενεπιστεύθην την διαχείρησιν εσαεί της όλης εν Αμερική περιουσίας μου, δια να λειτουργήσουν αρκεταί υποτροφίαι υπέρ μαθητών και μαθητριών της Σιατίστης και της περιφερείας του Νομού Κοζάνης χάριν σπουδών πλήρους φοιτήσεως εις το εν Θεσσαλονίκη Αμερικανικόν Κολλέγιον ΑΝΑΤΟΛΙΑ και εις την Αμερικανικήν Γεωργικήν Σχολήν Θεσσαλονίκης...».

Πηγή :

- Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Λεύκωμα ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ, Θεσσαλονίκη 1972.

- **Γεωργίου Μπόντα, Αφιέρωμα στη μνήμη του Αναστασίου Θωμά Τσίπου, Μεγάλου Ευεργέτη της Σιάτιστας (1900- 1981), Σιάτιστα 1981.**

Επώνυμο: Διδώλης

Όνομα: Δημήτριος

Έτος γέννησης: 1916

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 1995

Σπουδές/Δραστηριότητες: Σε ηλικία 24 ετών ξενιτεύτηκε στην Αμερική. Το 1951 βοήθησε σημαντικά το Μητροπολίτη Ιάκωβο στον έρανο που έκανε στην Αμερική, για να εξοικονομήσει χρήματα για το έργο της ύδρευσης της Σιάτιστας. Το 1967 παντρεύτηκε την Ελένη Γιαλιτάκη.

Δωρεές:

Η Ελένη Διδώλη, ακολουθώντας την επιθυμία του συζύγου της, το 1998 προσέφερε στο κοινωφελές Ίδρυμα ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ακίνητο αξίας 30.000.000 δραχμών, με το ενοίκιο του οποίου σπουδάζουν άπορα παιδιά.

Ανάμεσα σε άλλες δωρεές διακρίνουμε τον εξοπλισμό της αίθουσας Φυσικής και Χημείας του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Σιάτιστας, αίθουσας που με απόφαση του Συλλόγου διδασκόντων ονομάστηκε αίθουσα ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΙΔΩΛΗ.

Πηγή:

Προσωπικό Αρχείο Γ. Μπόντα.

Όνομα: Πολύκαρπος, Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης (1958-1972)

Έτος γέννησης: 1900

Τόπος γέννησης: Πειραιάς

Έτος θανάτου: 1996

Σπουδές/Δραστηριότητες: Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, χειροτονείται επίσκοπος Διαυλείας το 1935. Το 1958 εξελέγη Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης. Η ποιμαντορία του διήρκεσε μέχρι και το 1972, οπότε αποχώρησε λόγω ορίου ηλικίας.

Δωρεές:

Ίδρυσε στον Πειραιά Ορφανοτροφείο Αρρένων και Ορφανοτροφείο Θηλέων, στο Μικρόκαστρο Ορφανοτροφείο και Γηροκομείο, στη Σιάτιστα Οικοτροφείο Θηλέων, στον Πεντάλοφο Οικοτροφείο Αρρένων και Θηλέων. Το 1977 σύνεστησε και προικοδότησε ο ίδιος το «Κληροδότημα της Αγάπης», με τα έσοδα του οποίου ενισχύονται νέοι από την περιφέρεια της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης που σπουδάζουν Θεολογία, Ιατρική, Φιλοσοφία, Νομική και Χημεία. Με προσωπικό κεφάλαιο ίδρυσε ταμείο, από τους τόκους του οποίου θα δίνεται, με κλήρο, βραβείο με τίτλο «Βραβείο Αρετής και Προόδου» στους αριστεύοντες μαθητές της τελευταίας τάξεως των Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων της περιφέρειας της Ιεράς Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης και της Τσιπείου, το 1981, Τεχνικής Σχολής, σήμερα ΤΕΛ.

Πηγή:

- ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΠΡ. ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ κ.κ.ΠΟΛΥΚΑΡΠΟ (1958-1972) Θεσσαλονίκη 1981.
- Γεωργίου Μπόντα, Μητροπολίτης πρώην Σισανίου και Σιατίστης. ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ 15-16, Έκδοση του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1996.

Επώνυμο: Τράχος

Όνομα: Κωνσταντίνος

Έτος γέννησης: 1926

Τόπος γέννησης: Σιάτιστα

Έτος θανάτου: 2004

Σπουδές/Δραστηριότητες: Οικονομολόγος, παντρεμένος με την Κυβέλη Χ. Νάκου

Δωρεές:

Πρόσφερε σημαντικά χρηματικά ποσά στα φιλανθρωπικά ιδρύματα της Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης, στους ιερούς ναούς Σιάτιστας, στο ταμείο βοηθημάτων του ιερού ναού του Αγίου Δημητρίου, σε άπορες οικογένειες, στο Μουσικό Σχολείο και σε πολιτιστικούς συλλόγους Σιάτιστας.

Παιδί φοίτησε στο 1^ο Δημοτικό σχολείο της πόλης μας, το οποίο και φρόντισε με πολλές χρηματικές προσφορές. Το 1960 ανακηρύχτηκε ευεργέτης του σχολείου αυτού. Τα τελευταία χρόνια καθιερώθηκε το Βραβείο Αρετής και Προόδου «Κων/νου και Κυβέλης Τράχου», που δίνεται σε μαθητές του 1^{ου} Δημοτικού σχολείου που αριστεύουν.

Πηγή:

Προσωπικό αρχείο Γ. Μπόντα.